

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF, PTUJ

Leto I. — Štev. 4

Ptuj, 26. avgusta 1948

Cena din 2.—

Okrajni plenum OF

13. avgusta 1948 se je vršil v Ptuj okrajni plenum Osvobodilne fronte. V prvi točki dnevnega reda je tov. sekretar Petelin Andrej podal politično-gospodarski referat.

Od zadnjega zasedanja plenuma do danes stoji v ospredju V. kongres KPJ, ki nam postavlja nove naloge in daje jasen odgovor na obtožbe Informbiroja. V zvezi s temi obtožbami, ki očitajo našemu vodstvu nepravilno pot v socializem in napadajo kmečko vprašanje, je potrebno pregledati delo KP od njenega nastanka do danes. Pregled nam kaže skozi vsa leta borbo z različnimi frakcijskimi elementi in plačanci buržoazije. Vso pravilnost politične linije KPJ s CK na čelu nam pa dokazuje dejstvo, da je bila KP sposobna povesti ljudske množice v borbo proti okupatorju in domačim izdajalcem, da je KP uspešno izbojevala razredno borbo, osvoboditev in nam omogoča graditev socialistične družbe pri nas. V. kongres nam zadaja precej novih nalog: budnost in krepitev enotnosti Partije, OF in delavskega razreda Jugoslavije. Ostro se moramo boriti proti vsakemu sabotiranju na gospodarskem polju in pravilno dojeti naloge OF, očistiti odbore OF, dvigniti KZ na vasi, dvigniti kulturno-prosvetno delo na vasi. Organizirati »Borce za večji pridelek«. V slednjem bomo uspeli, če bomo razbili staro miselnost, češ, moj oče in ded sta delala tako, čemu bi jaz drugače. Petletni plan zahteva napredek v kmetijstvu. Vloga, ki je kmetijstvu odkazana v odnosu do skupnosti, je perspektiva, ki jo mora imeti pred seboj stalno Fronta na vasi. Bori za večji pridelek bodo z novim načinom in novimi metodami dela stopili na isto linijo z novatorji in z vsemi požrtvovalnimi delavci-udarniki. Sprejemajmo obveze »Borcev za večji pridelek«. Njih točno izpolnjevanje mora roditi uspehe! Vključitev čim večjega števila kmetov v to organizacijo, uvedba evidenc nad delom teh kmetov, ogledi naprednih posestev, dodeljevanje nagrad in značk — to so dolžnosti odborov OF.

Tov. Vidic iz Biškekega vrha je med drugim dejal: »Ljudem moramo prikazati ogromne uspehe industrijskega delavstva — obenem pa zbuditi zavest, da smo mi dolžni temu delavstvu zagotoviti potrebne kmetijske proizvode, izboljšati dosedanje prideleke. Dokler še primanjkuje umetnih gnojil, moramo najprej z lastnimi razpoložljivimi sredstvi doseči kar največ. Že globlje oranje v jeseni nadoknadi vsaj del umetnega gnojila. Tov. Zadravec iz Središča je predlagal, naj bi se vsak član OF, ki poseduje obdelovalni stroj, obvezal, da bo stroj dal na razpolago tudi drugim kmetom proti minimalni odškodnini. — V Dornavi so bili v letošnji zimi organizirani kmetijski tečaji, ki so bili dobro obiskani. Znanje v kmetijstvu nam jamči za uspeh.

Na samem plenumu se je v organizacijo za večji donos vpisalo 27 tovarišev.

Tovarišica Lojzka Stropnikova je obravnavala organizacijska vprašanja. Da bodo OF odbori lahko izvrševali vse naloge, ki sta jih nakazala tov. sekretar in predsednik, moramo

naše KOOF reorganizirati. Na področju KLO, kjer je več odborov OF, organiziramo KOOF za vse vasi tega področja. Odborniki naj si razdele delo po sektorjih. Ureditev obstoječih KU za gradnjo zadržnih domov in plan dograditve teh zadržnih domov, nadalje organiziranje novih KU nam daje nove naloge. Izboljšati moramo način statističnega poročanja, navaditi na točnost, ter za lažjo administracijo uvesti kartoteko. Odnos OF odborov do AFŽ se mora spremeniti, OF odbori naj sodelujejo pri prihodnjih volitvah AFŽ. Prav malo smo stavili za mobilizacijo delovne sile, v bodoče moramo to nadoknaditi. Potrebno je mnogo več pažnje pri kulturno-prosvetnem delu. Ustanavljajmo bralne krožke, širimo časopise. Nadzirajmo delo ljudsko-prosvetnega sveta, igramo na naših odrih igre, ki imajo kulturno-vzgojni pomen — to je poudarila diskusija. Sestanki organizacijskih sekretarjev naj bi se vršili vsaj vsake tri mesece.

Plenum je z navdušenjem in enoglasno sprejel tudi konkretne sklepe:

1. Do konca meseca avgusta bomo reorganizirali odbore OF. Povsod bomo očistili oportunistične elemente in izvolili na njihova mesta člane iz vrst mladine, malih in srednjih kmetov.
2. Vsak novi krajevni odbor OF bo organiziral na svojem področju organizacijo »Borcev za večji pridelek«. V to organizacijo bomo pritegnili čim več kmetov, ki žele napredno obdelovati svoje posestvo.
3. Obvezujemo se, da bomo vse po planu predvidene zadržne domove dogradili do kongresa Komunistične partije Slovenije.
4. Vsi novi odbori OF bodo pomagali v pripravi za volitve v odbore AFŽ in sicer tako, da bomo izbrali najboljše žene za odbornice. Do konca septembra pa bomo pomagali izdelati volivne spiske ter jih poslali na okrajni odbor AFŽ do konca septembra.
5. Vse na novo organizirane odbore OF bomo utrdili v njihovem poslovanju.
6. Pri krajevnih odborih OF bomo utrdili oz. na novo organizirali uprave socialnega fonda, ter skrbeli za to, da bodo redno dajale poročila ter oddajale zbrani denar.
7. Zavežujemo se, da bodo odbori OF imeli točen pregled nad delom množičnih organizacij, kmetijskih zadrug in krajevnih ljudsko-prosvetnih svetov in da bomo tudi njihovo delo usmerjali.
8. Ljudsko-prosvetnemu delu bomo posvetili vso pozornost, tako pri izbiri ljudsko-prosvetnih prireditelj, pri knjižnicah, čitalnicah itd. V začetku meseca septembra bomo organizirali z vsemi odbori množičnih organizacij štirinajstodnevni študijski materiala V. Kongresa KPJ po šolskih centrih.

Izvedli bomo propagando za naše centralne liste, kot so: »Ljudska pravica«, »Slovenski poročevalec«, »Kmečki glas« in glasilo Okrajnega odbora OF »Naše delo« ter dosegli to, da bo vsaka hiša naročnik na enega izmed teh listov.

B. F.

Gospodarski saboterji in špekulanti pred sodiščem

Te dni so se pred okrožnim sodiščem v Ptuj zagovarjali znani protiljudski elementi, ki so vodili velikopotezno špekulantsko in sabotersko delo, potrjeno s klevetanjem naše ljudske oblasti, naših oblastnih in političnih organov. Ljudje, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, so z izrednim zanimanjem in pazljivostjo zasledovali potek razprave.

Na zatožni klopi so se znašli do skrajnosti zakrknjen špekulant Majcen Jakob, njegova desna roka Cvetko Martin, Ficko Jožef zvest odjemalec prekupljenega blaga, Majhen Franc in Korenjak Dušan, uslužbenca Mestnih gostinskih podjetij, kot iniciatorja, in končno Hasl Drago, ki je dal kot ljudski predstavnik pečat temu zločinskemu početju. Pridružil se jim je še klevetnik naše ljudske oblasti Skaza Saša.

Če pogledamo obtožbo, utemeljeno po pričah, dokaznem materialu in končno tudi po priznanju obtožencev, vidimo, da gre za dalekopotezno sabotažo, ki je imela za cilj zavestno oskoderjanje interesov narodnega gospodarstva in ogrožanje državne gospodarske politike, ogrožanje naše petletke.

Kot prvi je bil zaslišan Majcen Jakob iz Cvetkove. Njegova dejanja so bila zavestna in namerna. Od osvoboditve v maju 1945. pa vse do svoje aretacije se je bavil s prekupčevanjem življenjskih potrebščin. Prekupil je v tem času od raznih kmetov v našem okraju in tudi na Hrvatskem okrog 500 glav goveje živine, ki jo je po večini preprodal, 30 komadov pa je zaklal na svojem domu in meso razprodal po pretiranih cenah. Doma je zaklal okrog 300 nakupljenih prašičev in meso razprodal. Od marca 1947 do maja 1948 je redno vsak teden vozil meso v gostilno »Beli križ« v Ptuj in tako preprodal velike količine mesa, za katerega je dobil do 145 din za kg. Bavil se je tudi s prekupčevanjem konj, kakor tudi s prekupčevanjem vina. V to svoje delo je vpletel celo svojega sina, ki mu je te prekupljene in verižene stvari razvažal naokoli. Ta njegova dokazana dejanja so gotovo le malenkosten del tistega, kar ima ta črnoborzičanec na svoji vesti.

Značilno je, da je izpovedbe prič sprejel kot osebno sovraštvo, in se tudi sam v pogovoru pokazal kot skrajno zakrknjen, ki ne obžaluje drugega kot to, da je v rokah ljudske oblasti.

Kot zvest pajdaš pri njegovem delu mu je bil Cvetko Martin, ki mu je kot izučen mesar to prekupljeno živino klal in se tudi sam vmešal v prepovedane kupčije. Obtoženi je bil sicer v svojih izjavah odkritosrčnejši, vendar se je lahko videlo, kako globoko se je zapletel v mreže Majcenove špekulacije in s tem padel, jasno tudi pod njegov vpliv.

Kot dobrega kupca tega preprodane mesa nam je obtožnica pokazala

poslovodjo mestne gostilne »Beli križ« Ficko Jožefa, ki je od navedenih špekulantov, kakor tudi od raznih drugih, kupil na črno ogromne količine mesa, za katere je izstavljal račune pod imenom »Razna živila«, na katere se v večini primerov prodajalci niso hoteli podpisati in je vsled tega ponarejeval te račune tako, da je sam podpisoval namišljene prodajalce, kot n. pr. Kalamari. Vse to pa je delal v namenu, da ne bi preiskovalni organi prišli tem špekulacijam na sled.

Iniciatorja za tako poslovanje mestnih gostinskih podjetij pa sta bila Majhen Franc in Korenjak Dušan. Svoj predlog v zvezi s tem sta iznesla na seji delovnega odbora »odseka za komunalno gospodarstvo, kateri je predsedoval Hasl Drago. Konkretno je Majhen Franc predlagal sledeče: »Na črni borzi kupljeno meso so za mestne gostilne naj bi se vpi-sovalo pod imenom razna živila, to pa zato, da ne bi preiskovalni organi prišli špekulaciji na sled«. Takoj po sprejetju tega predloga je dal vsem poslovodjem mestnih gostiln tozadevna navodila, kar so slednji tudi začeli izvrševati, kar je razvidno konkretno iz obtožbe Ficko Jožefa. Dalje je Majhen Franc kot računovodja in knjigovodja mestnih gostinskih podjetij vršil svojo službo skrajno nevestno. Knjigovodstvo je bilo neažurno, kar je otežkočalo vsako kalkulacijo in kontrolo glede poslovnih postavk za leto 1947 in šele na ponovne energične opomine je dostavil bilanco koncem maja 1948, ki pa po ugotovitvah ni bila točna in premoženjske bilance sploh ni izkazovala. Račune, izstavljen po vzorcu Ficko Jožefa, je brez vsake preiskave sprejemal, dasi je vedel, da so ti računi ponarejeni. Kot strokovno usposobljen knjigovodja in državni uslužbenec ni storil tega, kar bi bil po zakonu dolžan storiti.

Korenjak Dušan pa je iznesel sploh iniciativo oziroma predlog, naj bi se pristopilo k nakupovanju pri črni borzi, in to po terenu.

Predlog Majhen Franca in Korenjak Dušana se dopolnjujeta in dajejo dobro premišljen zaključek, ki ga je odbor s predsednikom Haslom na čelu osvojil, to se pravi, da se je v taki obliki osvojeni predlog tudi izvajal in se je s pristankom predsednika Hasla Draga dopuščala velika nabava mesa na črni borzi. Tako nabavljenega mesa so mestne gostilne nakupile v celoti okrog 20.000 kg, postopek nam je že znan. Obtoženec Hasl Drago je jasno s tem zavestno dopustil in celo podpiral špekulacijo in sabotažo in sam namenoma pomagal pri storitvi in prikrivanju teh dejanj. Kot predsednik delovnega odbora odseka za komunalne zadeve je zanemarljivo in popustil dolžno kontrolo, dasi je bil večkrat opozorjen in celo izrecno pooblaščen in zadolžen za pregled delovanja Mestnih gostin-

skih podjetij, predvsem pa vse ne-rednosti knjigovodje Majhna.

Njegov odnos do načina reševanja gospodarske politike je bil vsekakor do skrajnosti negativen, kar potrjujejo tudi grobe protiljudske klevete, ki jih ni samo osvojil, temveč širil.

Obtoženec je vso krivdo hotel omiliti z neznanjem in nenamernostjo, vendar od vseh obtožencev je nastopal najbolj odkritosrčno in končno krivdo v celoti priznal.

Neposredno s klevetami Hasl Draga je vezan zadnji obtoženec Skaza Saša, ki je dejansko te klevete prenesel na Hasla. Klevetal je našo ljudsko oblast s tem, češ da politični forumi zbirajo od ljudi razne izjave samo zato, da jih stavijo na razpolago oblastnim organom radi ukrepanja in da ti posegi vodijo do zapiranja ljudi, in da se preganjajo tisti, ki govore resnico. Dalje je poizkušal demoralizirati ljudi pri ustvarjalnem poletu, pri uresničevanju naše petletke, češ, da je velika in lepa stvar izvajati petletni plan, toda kaj, ko bomo preje pocrkali, kot bo izveden.

Po končanem pregledu dokaznega materiala so dobili besedo branilci. V njihovi obrambi ni bilo mogoče zaslediti v celoti resnično pomoč pri razčiščenju glede poedinih obtožencev, ker so obravnavali stvari, ki niso imele absolutno nobene zveze s samo obtožnico. Nastopali so z dokaznim materialom celo nazaj v leto 1916 in 1919 in tako zavlačevali samo razpravo.

Upravičeno godrnjanje, ki je nastalo v zvezi s tem med publiko, so obrnili na pravno stran, češ da se jim kratijo pravice, določene po ustavi.

Obsodba je bila izrečena po temeljiti analizi obtožnega in obrambnega materiala ter se glasi:

1. Majcen Jakob na 18 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 4 let in zaplembo celotnega premoženja;
2. Cvetko Martin na 11 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 3 let;
3. Ficko Jožef na 7 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 2 let;
4. Majhen Franc na 10 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 3 let;
5. Korenjak Dušan na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 1 leta;
6. Hasl Drago na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 1 leta;
7. Skaza Aleksander na 2 leti odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 1 leta.

Odkup žitaric smo dosegli 71%

Odkup žitaric se vrši v našem okraju še kar uspešno. Če bi odstranili razne tehnične pomanjkljivosti, predvsem pa izločili posamezne vasiške mogotce, ki zavirajo potek odkupa, bi prav gotovo zavzemali v uspehih mesto med prvimi.

Kakšne so glavne ovire? Predvsem evidenca. KZ nočejo in nočejo

razumeti nujnosti evidence, nočejo razumeti, da vsaka planska naloga zahteva kontrolo. Tako imamo konkretno KZ Prepolje, od koder še nismo prejeli prav nobenega poročila po nobeni liniji. Svoj delež nosi seveda tudi Okrajna poslovna zveza, deloma tudi uprava za odkup, ki z evidenco ne postrežejo naj-

bolje. Sem spada tudi Hajdina, Cir-kovci. Pohvaliti pa je treba Dornavo.

Značilno je, da so ravno KLO, kjer ne gre statistična služba, tudi v odkupu med najslabšimi.

Konkretno — Marjeta na Dravskem polju je odkupila šele 18 odst. žitaric, Podgorci 49 odst. — ne kljuje v oči.

Zelo malo odgovornosti do skupnosti čuti tudi predsednik KLO Starše. Tov. Svenšek je znatno kriv, da je dosežen odkup šele 68 odst. Sedaj naj nikar ne jadikuje. Takrat, ko je odmerjal odkup, naj bi bil delal malo bolj po vesti in rezultat bi bil malo drugačen. Razumljivo, ljudje so se upravičeno jezili — malim je navijal — velikim pa popuščal. Slabo

je tako delo in pri vsakem delu je potreben obračun. Tov. predsednik in tajnik sta ga napravila skupno, toda ljudstvo vajinega dela ne bo ocenjevalo skozi prste. S tem, da je tajnik tov. Skofic kompromisno prezrl napake, ki jih je ugotovil v razdelilniku, je prevzel popolno odgovornost za to nepravilno delo.

Tušekovo iz Podgoric že vsi poznamo. Nepopoljšljivi špekulant. Zatajila je 1 ha in 10 arov posejane zemlje.

Horvat Janez iz Muretincev pa je hotel oddati žito s 50 odst. raznih pririmes. Po njegovem za delavca ni važno, kaj in kakšno je, da le on dobi vsega, pa še bel kruh po vrhu. Toda Horvat, stvar je malo drugačna. Na

primerku, ki sledi, ti bomo pokazali kako dela zaveden kmet.

Apače — KLO Lovrenc — je oddal 100 odst. Lepo je bilo pogledati vrsto voz, naloženih z žitom, ob njih pa so s ponosom stopali kmetje — veseli svojega pridelka in v zaveš, da lahko ob tem pridelku nudijo tudi oni skupnosti.

Spremljala jih je godba na čelu z zastavo in transparentom »Delavec kmetu — kmet delavcu«.

Takih primerov je še več. To so ljudje mali in srednji kmetje, ki upoštevajo velike pridobitve nove Jugoslavije, to so tisti mali in srednji kmetje, ki bodo stopili za vrat vsem špekulantom in vaškim »revežem«, ki hočejo živeti na njihov račun.